

Nr 337.

Av herr **Sten m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående inrättande av en arbetarskyddsstyrelse och förstärkning av yrkesinspektionen m. m.

Den 13 december 1946 överlämnade 1938 års arbetarskyddskommitté betänkande med förslag till organisation av tillsynen å arbetarskyddslagstiftningen m. m. (SOU 1946: 88). På grundval av detta förslag har Kungl. Maj:t genom proposition nr 184/1948 förelagt riksdagen förslag till organisation av nyssnämnda tillsynsverksamhet.

Vad beträffar den skogliga yrkesinspektionen har kommittén föreslagit dels en utökning av antalet befattningar och dels förbättrad löneställning för befattningshavarna. Kommittén har sålunda föreslagit att den nuvarande skogs- och flottledsinspektionen skulle uppdelas på två distrikt och att kansli och personal tillhörande det södra distriktet under benämningen skogsavdelningen skulle knytas till det föreslagna ämbetsverket för arbetarskyddsärenden. Detta förslag har biträtts av Kungl. Maj:t, som finner den föreslagna förstärkningen av inspektionens tillsynsorganisation starkt påkallad. Beträffande utökningens omfattning hänvisas till propositionen, s. 68—70 samt 126 och 127. Däremot har kommitténs förslag i fråga om löner för befattningshavarna inom den skogliga yrkesinspektionen icke biträtts i propositionen.

Skogs- och flottledsinspektionens tillsynsområde har, från att vid tiden för dess inrättande år 1919 hava omfattat enbart tillsyn å efterlevnaden av skogshärbärgeslagen vid skogsavverknings- och kolningsarbete samt biträde vid länsstyrelsernas tillsyn beträffande flottningshärbärgena, vid flera tillfällen utökats, så att det nu omfattar:

1. Tillsyn å efterlevnaden av arbetarskyddslagen vid skogsavverkningsarbete, arbete med försågning av virke i direkt samband med skogsavverkning, skogsvårds-, kolnings-, flottledsbyggnads- och flottningsarbeten.
2. Tillsyn å efterlevnaden av skogshärbärgeslagen, vars tillämpningsområde numera omfattar skogsavverkningsarbete, arbete med försågning av virke i direkt samband med skogsavverkning, kolnings-, väg-, vattenavlednings- och flottledsbyggnadsarbete.
3. Biträde vid den länsstyrelserna åvilande tillsynen å efterlevnaden av flottledshärbärgeslagen. Länsstyrelserna hava emellertid endast i undantagsfall tagit befattning med ifrågasvarande tillsyn, som i realiteten kommit att utövas av skogs- och flottledsinspektionen.

4. Åtgärder för förbättrande av skogsarbetarnas provianterings- och matlagningsförhållanden omfattande kursverksamhet för utbildande av kokor för de gemensamma skogsarbetarhushållen, rådgivande verksamhet genom konsulenter m. m.
5. Tillsyn å efterlevnaden av 5 a § sjölagen beträffande vissa fartyg, som nyttjas vid flottning.
6. Biträde vid hälsovårdsnämndernas tillsyn å efterlevnaden av djurskyddslagen i fråga om vården och behandlingen av de hästar, som avses i 1 § andra stycket skogshärbärgeslagen.

Den skogligen yrkesinspektionen har sålunda numera ett mycket omfattande verksamhetsområde.

Befattningshavarna inom den skogligen yrkesinspektionen hava dock hittills i lönehänseende varit missgynnade jämfört med motsvarande befattningshavare inom den allmänna yrkesinspektionen. Redan tidigt har emellertid det berättigade i dessa tjänsters jämställande i lönehänseende med motsvarande tjänster inom den allmänna yrkesinspektionen framförts, i första hand av yrkesinspektionens chefsmyndighet. Socialstyrelsen föreslog sålunda redan år 1935 i samband med framläggande av förslag till utvidgning av yrkesinspektionens organisation, att skogs- och flottledsinspektören skulle likställas med yrkesinspektörerna och placeras i lönegrad B 28 samt att den dåvarande e. o. assistenten skulle uppföras på ordinarie stat och placeras i lönegrad B 21.

1937 års arbetarskyddskommitté ansåg det likaledes väl motiverat, att skogs- och flottledsinspektionens befattningshavare erhöle samma tjänsteställning som motsvarande befattningshavare inom den allmänna yrkesinspektionen. Riksförsäkringsanstalten framhöll i sitt yttrande över kommitténs förslag, att fullt fog finnes för likställighet.

I proposition angående yrkesinspektionens organisation m. m. till 1938 års riksdag upptogs skogs- och flottledsinspektören emellertid endast i lönegrad B 27 och assistenten i lönegrad B 20. Med anledning härav väcktes likalydande motioner i riksdagens båda kamrar, vari föreslogs uppflyttning i lönegrad av skogs- och flottledsinspektören från B 27 till B 28 och av den ordinarie assistenten från B 20 till B 21.

I sitt utlåtande över ifrågavarande motioner anförde statsutskottet följande: »Utskottet vill icke bestrida, att skäl kunna anföras för att i lönehänseende jämställa ifrågavarande befattningshavare med yrkesinspektör respektive distriktsingenjör inom den allmänna yrkesinspektionen. Då emellertid förevarande spörsmål så sent som år 1937 varit föremål för riksdagens prövning samt utskottet förutsätter, att de i motionerna anförda synpunkterna vederbörligen beaktas vid den allmänna översyn av de civila statstjänstemännens lönegrads-placering, som inom den närmaste framtiden avses komma till stånd, anser sig utskottet icke kunna för närvarande tillstyrka bifall till de i ämnet väckta motionerna.»

På anmodan av 1939 års tjänsteförteckningssakkunniga meddelade riksförsäkringsanstalten i skrivelse år 1939 de önskemål, som anstalten ansåg föreligga vid omprövning av lönegradsplaceringen för befattningshavare vid allmänna civilförvaltningen. Därvid föreslog riksförsäkringsanstalten bl. a. uppflyttning av skogs- och flottledsinspektören från lönegrad A 27 till lönegrad A 28 samt skogs- och flottledsinspektörens assistent från lönegrad A 20 till lönegrad A 21. Förslagen om förbättrad löneställning för skogs- och flottledsinspektören och dennes assistent lämnades dock utan beaktande av de sakkunniga.

I sitt år 1941 avgivna utlåtande över de sakkunnigas betänkande vidhöll riksförsäkringsanstalten emellertid under återopande av statsutskottets nyss citerade utlåtande år 1938 sitt ovannämnda yrkande med följande uttalande: »Anstalten finner sig ånyo böra understryka sin på erfarenhet grundade mening, att fullt fog finnes för att likställa skogs- och flottledsinspektören med yrkesinspektör och den ordinarie assistenten med distriktsingenjör.»

1938 års arbetarskyddskommitté gör beträffande den skogliga yrkesinspektionens befattningshavare å s. 171 följande uttalande:

»Med hänsyn till den mångskiftande verksamhet, som är förenad med dels tillsynen å såväl arbetarskydds- som skogs- och flottledshärbärgeslagarna och dels de uppdrag i övrigt, som meddelats skogs- och flottledsinspektionen, måste stora krav ställas på de personliga egenskaperna hos inspektionens befattningshavare. Arbetet är vidare, som tidigare framhållits, fysiskt påfrestande, enär befattningshavarna på grund av arbetsplatsernas belägenhet ofta tvingas att företaga ansträngande förflyttningar till fots och på skidor. För att förvärva och behålla lämpliga personer till ifrågakvarande befattningar är det därför av betydelse, att de liksom övriga befattningshavare inom arbetsinspektionen kunna tillförsäkras en garanterad befordringgång.»

Hur förhåller det sig nu med den vid flera tillfällen förordade likställigheten mellan den skogliga och den allmänna yrkesinspektionen? En jämförelse utvisar, att god överensstämmelse måste anses vara rådande såväl beträffande kompetensfordringar som arbetets omfattning och det med tjänsten förenade ansvaret. Så är däremot enligt det av Kungl. Maj:t nu framlagda förslaget fortfarande icke fallet i fråga om löneställningen för ett flertal befattningar.

I detta sammanhang må hänvisas till det kommitténs uttalande angående anställnings-, befordrings- och löneförhållandena för de personalgrupper, som för närvarande äro representerade inom arbetarskyddsbyrån och yrkesinspektionen, vilket återfinnes å s. 49 i propositionen. Vad däri anförts angående de relativt små möjligheterna till löneförbättring och befordran, som kunna erbjudas personalen vid nyanställning, gäller i än högre grad skogsyrkesinspektionen. Möjligheterna till befordran komma även vid den nya, utökade organisationen att bliva avsevärt sämre inom den skogliga än inom den allmänna yrkesinspektionen.

Beträffande skogsyrkesinspektörsbefattningen i norra distriktet må först anföras följande.

Befattningen har av Kungl. Maj:t föreslagits placerad i Ca 29, motsvarande tidigare A 26, vilket innebär att skogsyrkesinspektörstjänsten i norra distriktet placerats icke blott 2 lönegrader lägre än yrkesinspektör inom den allmänna yrkesinspektionen, utan till och med en lönegrad lägre än den nuvarande skogs- och flottledsinspektören. Härigenom har den nu förefintliga skillnaden i tjänsteställning i stället för att utjämnas ytterligare understruktis. I detta sammanhang må även beaktas, att befattningen som skogsyrkesinspektör i norra distriktet i likhet med yrkesinspektörsbefattningarna måste betraktas som en slut-tjänst.

Den av kommittén föreslagna befattningen som förste assistent i norra distriktet, förslagsvis placerad i A 24 (Ca 27), har i propositionen upptagits som en assistenttjänst i Cg 23, motsvarande tidigare lönegraden Ex 19—20. I statskontorets yttrande anföres om denna befattning, att den under benämningen byråinspektör bör uppföras i A 21 (Ca 24). Motsvarande befattningar inom den allmänna yrkesinspektionen benämnas distriktsingenjörer och äro enligt propositionen placerade i Ca 24 och Ce 24. I analogi härmed synes det lämpligt, att ifrågakvarande tjänst inom den skogligen yrkesinspektionen benämnas *distriktsinspektör* samt att med hänsyn dels till det tidigare påvisade önskemålet om likställighet och dels till det förhållandet, att denne befattningshavare skall tjänstgöra som skogsyrkesinspektörens ställföreträdare, tjänsten icke placeras lägre än i Ce 24.

I propositionen har för norra distriktet föreslagits två skogsunderinspektörsbefattningar i lönegraderna Ca 18 resp. Ce 18 och för södra distriktet en motsvarande befattning i Ce 18. Kommittén hade föreslagit fyra skogsunderinspektörer, varav två i lönegrad A 17 (Ca 21) och två i Eo 14 (Ce 18). Såväl statskontoret som allmänna lönenämnden anser, att den ordinarie befattningen å skogsavdelningen i ämbetsverket bör placeras i A 15 (Ca 19). Den extra ordinarie befattningen som skogsunderinspektör föreslås av statskontoret placerad i 13 lönegraden (Ce 17) och av riks försäkringsanstalten i lönegrad 16 (Ce 20).

Beträffande kompetensfordringarna för yrkesunderinspektörerna inom den allmänna yrkesinspektionen har departementschefen uttalat: »Som norm för kompetensen bör sålunda angivas ingenjörsexamen från statligt tekniskt läroverk. Vad som förordats bör dock icke hindra att som yrkesunderinspektör kan komma i fråga person, som icke fyller sistnämnda krav men vars erfarenhet från industriellt eller annat arbete kan göra honom skickad att fullgöra de uppgifter, som åvila befattningshavaren.» Detta uttalande måste anses innebära, att några fixerade kompetenskrav icke äro avsedda att uppställas beträffande dessa befattningshavare, utan att hänsyn bör tagas icke minst till vederbörandes personliga förutsättningar. Befattningarna hava placerats i lönegraderna Ca 21 och Ce 20. Jämväl i fråga om skogsunderinspektörerna måste de

personliga förutsättningarna vara utslagsgivande vid bedömandet av vederbörandes kvalifikationer, varför skäl icke synas föreligga för en lägre lönegrads-placering för dessa tjänstemän än den som föreslagits för underinspektörerna vid den allmänna yrkesinspektionen.

Vad slutligen beträffar de kvinnliga konsulenterna inom skogs- och flottleds-inspektionen ha dessa befattningar av kommittén föreslagits placerade å ordinarie stat i lönegrad A 14 (Ca 18). Statskontoret har i sitt yttrande föreslagit befattningarna i A 12 (Ca 16), riksförsäkringsanstalten i A 16 (Ca 20) och skogsstyrelsen i A 15 (Ca 19). I propositionen föreslås icke desto mindre dessa befattningar placerade endast i Cg 13.

Som jämförelse kan anföras att Kungl. Maj:t för lärarinnor i hushållsgörö-mål vid alla andra skolformer än statens skolköksseminarium i proposition till årets riksdag föreslagit lönegrad Ca 18 samt att hemkonsulenterna av statens lönenämnd föreslagits placerade i lönegrad Ca 20. I detta sammanhang må även framhållas, att länsarbetsnämndernas kvinnliga konsulenter, vilka bl. a. rekry-teras bland lanthushållslärlarinnorna, äro placerade i Ce 22. Med utgångspunkt härifrån torde det ligga i öppen dag, att de ifrågavarande konsulenttjänsterna hos skogs- och flottledsinspektionen icke komma att kunna besättas med den lönegrads-placering, som föreslagits av Kungl. Maj:t, särskilt i betraktande av att det ej ifrågasatts annat, än att sökande till dessa befattningar skola hava avlagt lanthushållslärlarinneexamen. Deras tjänstgöring är vidare icke endast allmänt krävande utan dessutom fysiskt påfrestande. Erfarenheten har också visat, att de hittills hos skogs- och flottledsinspektionen anställda konsulenterna i flera fall efter en tids anställning övergått till andra, bättre avlönade befattningar. Detta har, till stort men för verksamheten, medfört täta personalbyten.

Beträffande biträdespersonalen på skogsavdelningen har arbetarskyddskom-mittén under åberopande av de kvalificerade arbetsuppgifter, som åvila den-samma, föreslagit att avdelningen tilldelas dels ett kanslibitråde i lönegrad A 7 (Ca 11) och dels ett kontorsbiträde i lönegrad Eo 4 (Ce 8). Sammanlagda an-talet av kommittén föreslagna kanslibiträden i arbetarskyddsstyrelsen är 10. I Kungl. Maj:ts proposition ha emellertid endast 5 kanslibiträdesbefattningar upptagits. Med hänsyn till de specialuppgifter, som på grund av verksamhetens natur komma att föreläggas skogsavdelningens biträdespersonal, är det av stor betydelse, att ett av biträdena besitter härför nödiga kvalifikationer, varför det torde vara nödvändigt att skogsavdelningen tilldelas ett kanslibitråde i Ca 11.

Under hänvisning till vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen vid behandling av propositionen nr 184/1948 måtte tillämpa principen om likställighet mellan den allmänna och den skogligen yrkesinspektionen vid fastställande av löne-grads-placeringen för befattningshavarna inom den skogligen yr-kesinspektionen, och att

skogsyrkesinspektören i norra distriktet placeras i lönegrad Ca 31;

assistenten på norra distriktet under benämningen distriktsinspektör placeras i lönegrad Ce 24;

av skogsunderinspektörerna en placeras i lönegrad Ca 20 och två i lönegrad Ce 20;

de kvinnliga konsulenterna placeras i lönegrad Ce 20 samt en biträdestjänst å skogsavdelningen inom arbetarskyddsstyrelsen inrättas som kanslibitråde i lönegrad Ca 11.

Stockholm den 6 april 1948.

H. Sten.

Carl Sundberg.

Gust. Björkman.

Einar Persson.

Gustaf Velandér.

J. F. Grym.

L. Tjällgren.

Jon N. Jonsson.

P. J. Näslund.

Lars E. Andersson.

Per Olofsson.

Ingrid Osvald.
